

عنوان مقاله:

افق های فکری بیبی مریم بختیاری پیرامون مسائل جامعه ایران عصر قاجار

محل انتشار:

نخستین همایش ملی ایران شناسی استانها «تاریخ، فرهنگ و هنر چهارمحال و بختیاری» (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

حسین نوروزاصل - پژوهشگر بنیاد ایران شناسی، دانش آموخته کارشناسی ارشد تاریخ ایران دوره اسلامی

سمیرا مطیع - پژوهشگر بنیاد ایران شناسی و دانشجوی دوره دکتری باستان شناسی دوران اسلامی

مسلم رضایی - دانش آموخته دوره دکتری باستان شناسی دوران اسلامی

خلاصه مقاله:

بیبی مریم بختیاری، نخستین زن خاطره نویس ایرانی و از شخصیت های مشهور و اثرگذار در تاریخ ایران دوره قاجار و پهلوی اول به شمار می آید که تاکنون درباره اندیشه ها و آرمان های سیاسی اجتماعی وی، مطالعه و بحث های عمیق صورت نگرفته است. روایت غالبی که از شخصیت بیبی مریم ارائه شده، بیشتر در ارتباط با عملکرد سیاسی و کنش درحوزه عمل بوده است. تا به امروز از بیبی مریم بختیاری یا سردار مریم بعدی، یادداشت هایی در قالب خاطرات منتشرگشته که در آن به سرگذشت خود از دوران کودکی تا حوادث فتح تهران توسط مشروطه خواهان بختیاری پرداخته است. هر چند بیبی مریم هدف از نگارش این یادداشتها را ثبت «روزنامه زندگانی خود» عنوان می کند ولی در آن یادداشت ها، بسیاری از باورهای سیاسی و دغدغه های اجتماعی خود را مطرح می سازد. افزون براین، شماری نامه تاریخی از ویبرجای مانده که مدنظر این تحقیق قرار دارند. از این روی، این نوشتار کوشش دارد تا با رویکرد تاریخی، افق های فکری بیبی مریم بختیاری پیرامون جامعه ایران عصر قاجار را ترسیم کند و بدین پرسشها پاسخ دهد: مریم بختیاری در حوزه پیشرفت جامعه ایران آن عصر، چه ایده هایی را بیان کرده است؟ و در این رهگذر چه ساحت هایی از زیست جامعه ایرانی را به نقد کشیده است؟ فرض این پژوهش بر این گزاره استوار است که مریم بختیاری متأثر از شرایط زمانه و پرورش در خاندان ایلخانی بختیاری به ارائه نقد و نظرات در مورد مسائل جامعه ایران پرداخته است. از جمله یافته های پژوهش می توان گفت، شخصیت بی بی مریم تنها به عنوان کنشگری سیاسی و اجتماعی محدود نمی شود بلکه در نوشته های خود از آرمان های بزرگ و دغدغه های میهن دوستانه برای کشور ایران پرده برداشته است. از مهمترین این آرمان هائی که مولفه هایی همچون: آزادیخواهی، وجود قانون، مشروطه طلبی، دفاع از میهن، مسائل حقوقی زنان، طرح های عمرانی و آبادانی و در نهایت، ترقی تمدن ایرانی اشاره کرد.

کلمات کلیدی:

بیبی مریم بختیاری، خاطرات بیبی مریم، روزنامه زندگانی، مسائل زنان، تمدن ایرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1322182>

